

Indicațiile geografice: respectarea drepturilor la nivel local și în exterior

**Seminarul național
„Rolul semnelor distinctive pentru dezvoltarea afacerilor”, organizat cu
suportul Organizației Mondiale a Proprietății Intellectuale (OMPI),**

6–7 iunie 2016, Chișinău

***Diana Stici
Șef Direcție Juridică
AGEPI***

Protecția juridică

Protecția juridică a IG pe teritoriul Republicii Moldova se asigură:

- ✓ în temeiul înregistrării lor la AGEPI în modul stabilit de Legea nr. 66-XVI din 27 martie 2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate

sau

- ✓ în baza tratatelor internaționale, inclusiv a acordurilor bilaterale, la care Republica Moldova este parte.

Protecția juridică a IG în baza tratatelor internaționale

- ✓ **Aranjamentului de la Lisabona** privind protecția denumirilor de origine și înregistrarea lor internațională, semnat la 31 octombrie 1958, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 1328-XIV din 27.10.2000
- ✓ **Acordului de Asociere RM – UE** din data de din 27 iunie 2014 (inițial în virtutea Acordului între RM și UE cu privire la protecția indicațiilor geografice ale produselor agricole și alimentare semnat la 26 iunie 2012, în vigoare din 01 aprilie 2013)

Protecția juridică în temeiul Aranjamentului de la Lisabona

Țările se obligă să protejeze pe teritoriul lor, conform dispozițiilor Aranjamentului menționat, indicațiile locului de origine a produselor ale celorlalte țări membre ale Uniunii speciale, recunoscute și protejate în această calitate în țara de origine și înregistrate la Biroul internațional al proprietății intelectuale, prevăzut în Convenția pentru instituirea Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală.

927 DO
protejate în temeiul
Aranjamentului
pe teritoriul RM

1 DO
(ROMĂNEȘTI)
din Republica Moldova
protejată
în temeiul
Aranjamentului

Protecția juridică în temeiul Acordului de Asociere RM – UE

- ✓ După încheierea unei proceduri de prezentare a obiecțiilor în conformitate cu criteriile stabilite în anexa XXX-B la acord și după examinarea IG pentru produsele agricole și produsele alimentare ale Uniunii (respectiv ale Republicii Moldova), enumerate în anexa XXX-C la acord, și a IG pentru vinurile, vinurile aromatizate și băuturile spirtoase ale Uniunii, enumerate în anexa XXX-D la acord, care au fost înregistrate de Uniune, respectiv Republica Moldova în temeiul legislației menționate la alin. (1) și (2) din art.297 al acordului, **Guvernul Republicii Moldova, respectiv Uniunea Europeană protejează aceste indicații geografice**, în conformitate cu nivelul de protecție stabilit în subsecțiunea 3.

Protecția juridică în temeiul Acordului de Asociere RM – UE

Art. 299 Domeniul de aplicare al protecției indicațiilor geografice

(1) Indicațiile geografice enumerate în anexele XXX-C și XXX-D la prezentul acord, inclusiv cele adăugate în temeiul articolului 298 din acord, sunt protejate împotriva:

(a) oricărei utilizări comerciale directe sau indirecte a unei denumiri protejate:

(i) pentru produse comparabile care nu sunt conforme specificațiilor de produs ale denumirii protejate; sau

(ii) în măsura în care această utilizare exploatează reputația unei indicații geografice;

(b) oricărei utilizări abuzive, imitări sau evocări²⁶, chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată sau dacă denumirea protejată este tradusă, transcrisă, transliterată sau însoțită de expresii precum “stil”, “tip”, “metodă”, “produs(ă) ca la/în”, “imitație”, “gust”, “similar” sau alte formulări similare;

(c) oricărei mențiuni false sau înșelătoare privind proveniența, originea, natura sau calitățile esențiale ale produsului, care apare pe partea interioară sau exterioară a ambalajului, în materialul publicitar sau în documentele referitoare la produsul în cauză, precum și împotriva ambalării produsului într-un ambalaj de natură să creeze o impresie eronată cu privire la originea acestuia; și

(d) oricărei alte practici care ar putea induce în eroare consumatorul cu privire la adevărata origine a produsului.

---

²⁶ Termenul “evocare” înseamnă, în special, utilizarea în orice mod a produselor de la poziția 20.09 din Sistemul Armonizat, însă numai în măsura în care produsele respective se referă la vinurile de la poziția 22.04, la vinurile aromatizate de la poziția 22.05 și la băuturile spirtoase de la poziția 22.08 din acest sistem.

Protecția juridică în temeiul Acordului de Asociere RM – UE

Art. 300 Dreptul de utilizare a indicațiilor geografice

(1) O denumire protejată în temeiul subsecțiunii 3 din acord poate fi folosită de orice operator care comercializează, produce, prelucrează sau prepară produse agricole, produse alimentare, vinuri, vinuri aromatizate sau băuturi spirtoase care respectă specificațiile de produs corespunzătoare ale produsului.

(2) Odată ce o indicație geografică este protejată în temeiul subsecțiunii 3 din acord, utilizarea denumirii protejate nu mai face obiectul niciunei înregistrări a utilizatorilor și al niciunei alte taxe.

Art. 301 Asigurarea respectării protecției

Părțile asigură respectarea protecției prevăzute la articolele 297 - 300 din acord **prin acțiuni administrative sau proceduri judiciare adecvate**, după caz, **inclusiv la frontierele vamale (export și import)**, pentru a preveni și a opri orice utilizare ilegală a indicațiilor geografice protejate. De asemenea, părțile asigură respectarea unei astfel de protecții la cererea unei părți interesate.

Protecția juridică în temeiul Acordului de Asociere RM – UE

Art. 305 Cooperare și transparență

(1) Părțile mențin contactul cu privire la toate aspectele legate de punerea în aplicare și funcționarea prezentei subsecțiuni, fie direct, fie prin intermediul **Subcomitetului pentru indicații geografice instituit în temeiul articolului 306** din acord.

- În cadrul primei reuniuni a Subcomitetului UE-RM, care a avut loc la 15 decembrie 2015, părțile au convenit modificarea anexelor XXX-C și XXX-D la acord. La nivel național, această procedură urmează etapele stabilite conform Legii privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.
- La momentul actual, setul de materiale *privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării proiectului Deciziei Subcomitetului pentru indicații geografice de modificare a anexelor XXX-C și XXX-D la Acordul de asociere dintre UE-RM* se află la etapa de avizare de către autoritățile de resort.

Protecția juridică în temeiul Acordului de Asociere RM – UE

Conform anexelor
XXX-C și XXX-D ale Acordului de
Asociere RM-UE
(la momentul actual)

3136 IG
ale Uniunii
Europene

2 DO
ale Republicii
Moldova

ROMĂNEȘTI
CIUMAI

Urmare modificării anexelor
XXX-C și XXX-D ale
Acordului de Asociere RM-UE

(+ 381 IG
care au trecut procedura de
opoziție)

(+ 4 IG
care au trecut procedura de opoziție)
CODRU, VALUL LUI TRAIAN,
ȘTEFAN VODĂ, DIVIN

---

2 DO și 4 IG
ale Republicii Moldova

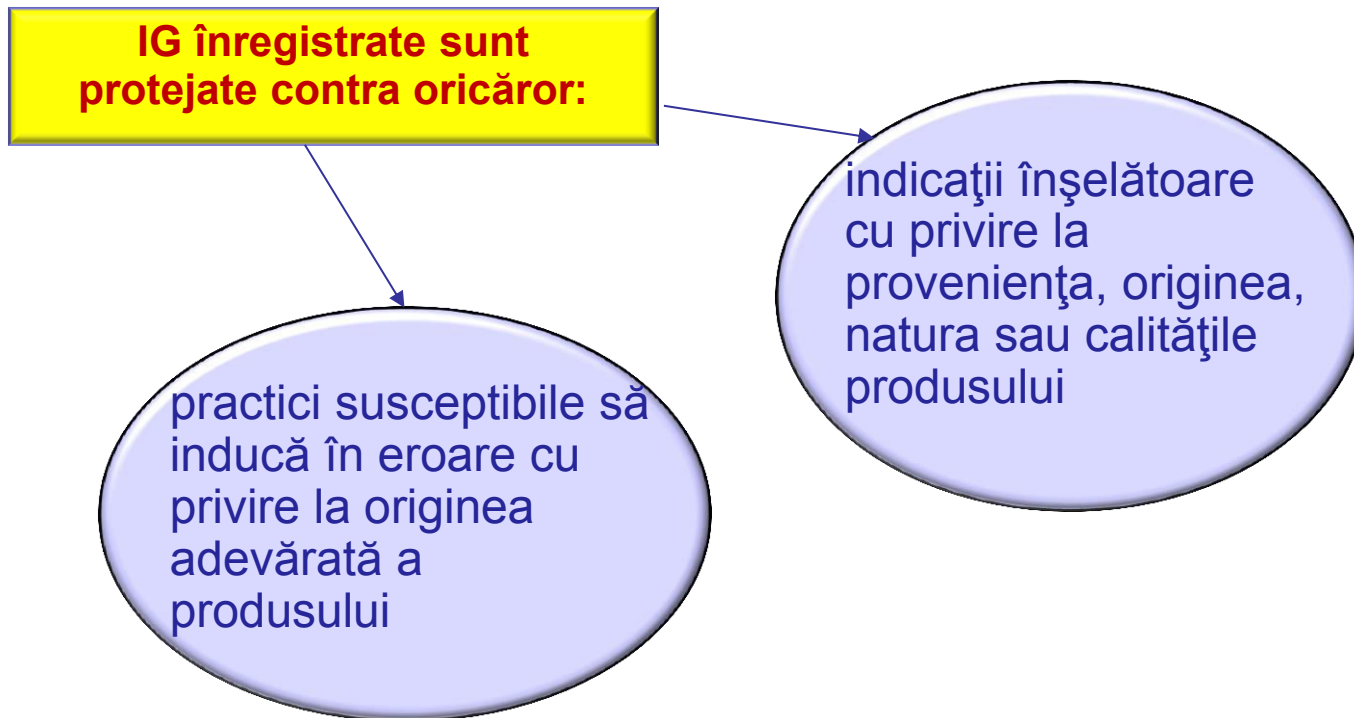

Protecția juridică a IG.

Efectele înregistrării

Sunt două principii de bază în ceea ce privește protecția juridică a IG:

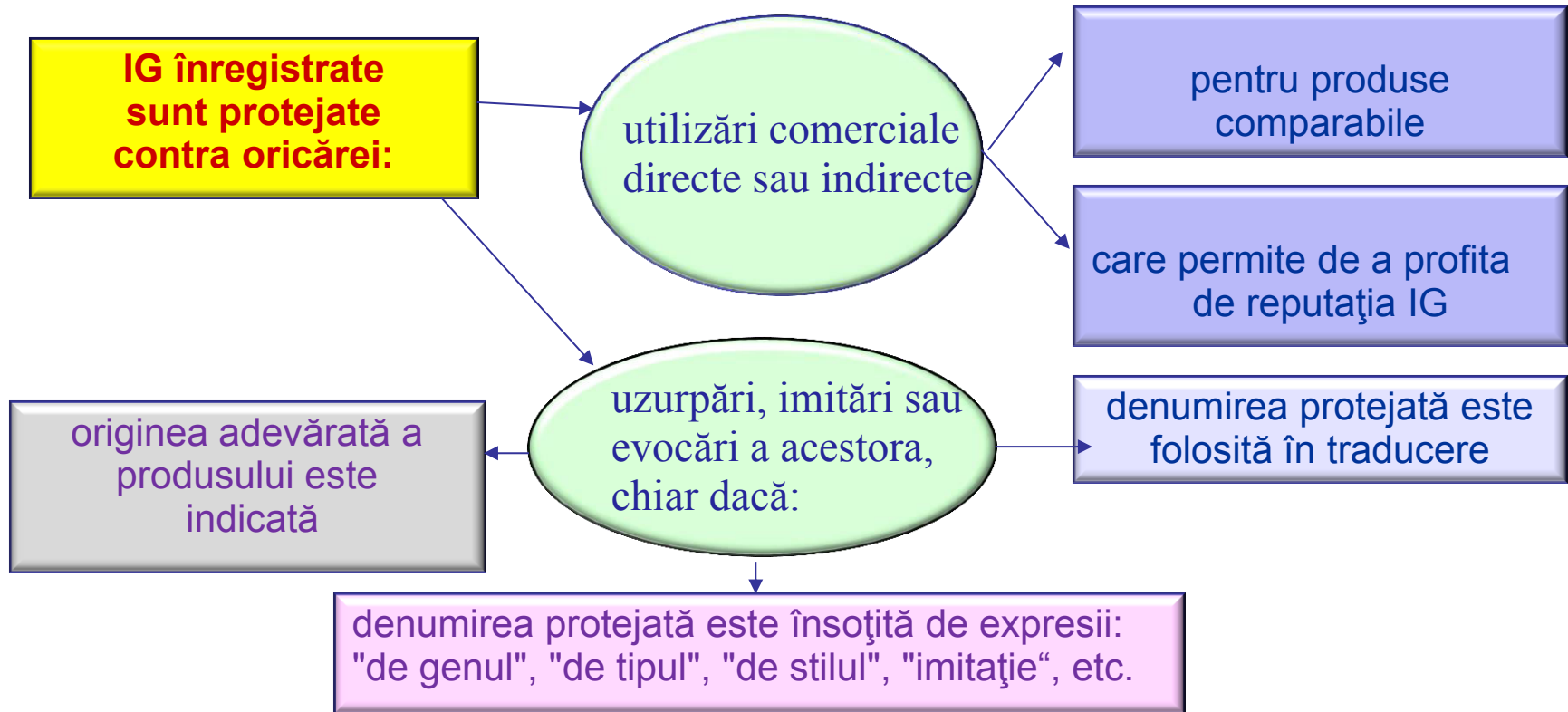
I. Protecția împotriva folosirii frauduloase a IG, orientată în primul rând spre consumator, în acest scop,

Protecția juridică a IG.

Efectele înregistrării

II. Protecția împotriva diluării IG, orientată în primul rând spre producător, în acest scop:

De asemenea, conform Legii, denumirile protejate nu pot deveni generice

Interzicerea utilizării IG

- ✓ **Orice persoană fizică sau juridică** care pretinde că o indicație geografică este utilizată, în prejudiciul său direct sau indirect și contrar dreptului său, pentru un produs natural sau prelucrat, avînd o altă origine, sau, după caz, lipsit de specificitatea corespunzătoare **este în drept să ceară interzicerea utilizării acestei indicații.**

Asigurarea respectării drepturilor

Aplicarea de măsuri la frontieră

**Aplicarea procedurii reglementată
de Codul Contravențional al RM**

**Aplicarea procedurii reglementată
de Codul Penal al RM**

Aplicarea de măsuri la frontieră în vederea protecției proprietății intelectuale

- *capitolul XII din Codul Vamal al RM* -

Mecanismul actual de aplicare a măsurilor de protecție la frontieră în privința obiectelor de proprietate intelectuală se constituie din următoarele etape:

- ✓ **Inițierea procedurii** - prin depunerea de către titularul de drept la Serviciul Vamal a cererii de intervenție și examinarea cererii de către organul vamal.
- ✓ **Acceptarea cererii de intervenție și stabilirea perioadei de intervenție.** În baza cererilor de intervenție acceptate Serviciul Vamal gestionează „**Registrul obiectelor de proprietate intelectuală**”.

Aplicarea de măsuri la frontieră în vederea protecției proprietății intelectuale

- ✓ **Aplicarea de măsuri de protecție** prin reținerea mărfurilor susceptibile de a aduce atingere dreptului de proprietate intelectuală și/sau suspendarea operațiunii de vămuire cu notificarea titularului de drept, și declarantul/ destinatarul mărfurilor în vederea inițierii procedurii în instanțele de judecată.

Aceste măsuri pot fi aplicate și la inițiativa organului vamal (**procedura ex officio**) dacă sunt temeiuri suficiente de a considera că aceste mărfuri aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală. În cazul în care titularul de drepturi nu acționează în judecată în termenul stabilit (*4 zile lucrătoare de la data la care titularul de drept a primit notificarea*), organul vamal dispune eliberarea mărfurilor și/sau acordarea liberului de vamă, cu condiția îndeplinirii celorlalte prevederi legale.

- ✓ **Aplicarea de măsuri asupra mărfurilor în privința cărora s-a dovedit că aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală**(distrugere, scoaterea în afara circuitelor comerciale, predare cu titlu gratuit, unor instituții publice, alte măsuri, în condițiile legii).

Asigurarea respectării drepturilor

- ✓ **Orice persoană fizică sau juridică, alte entități interesate, al căror drept a fost lezat prin utilizarea ilegală a unei indicații geografice protejate, cu cauzarea de prejudicii directe sau indirecte, este în drept să inițieze o acțiune în instanța judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile și interesele legitime.**

Competența în soluționarea litigiilor

Litigiile care apar la aplicarea

Legii nr. 66-XVI din 27.03.2008 se soluționează de:

Comisia de Contestații AGEPI

- **Soluționează litigiile privind contestarea deciziilor emise de subdiviziunile AGEPI**

Instanța de judecată

- **Judecătoria în a cărei jurisdicție este sediul AGEPI – Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău**

Arbitrajul specializat

- **Examinează litigiile apărute atât în relațiile contractuale, cât și în cele necontractuale, ce țin de proprietatea intelectuală**

Competența instanței de judecată

Judecătoria în a cărei jurisdicție este sediul AGEPI soluționează litigiile privind:

- a) acordarea dreptului de utilizare a denumirii de origine protejate sau a indicației geografice protejate;
- b) încălcarea drepturilor conferite prin înregistrarea denumirii de origine, indicației geografice sau specialității tradiționale garantate;
- c) acțiunile de apărare a dreptului de utilizare a denumirii de origine protejate sau a indicației geografice protejate;
- d) anularea înregistrării unei denumiri de origine, indicații geografice sau specialități tradiționale garantate;
- e) revocarea protecției unei denumiri de origine, indicații geografice sau specialități tradiționale garantate;

Notă: prevederile de mai sus sunt expuse conform redacției proiectului de lege de modificare a Legii nr. 66-XVI din 27 martie 2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, adoptat de Parlamentul RM în lectura a II –a, la data de 13.05.2016.

Competența instanței de judecată

Judecătoria în a cărei jurisdicție este sediul AGEPI soluționează litigiile privind:

- f) revocarea dreptului de utilizare a denumirii de origine sau a indicației geografice protejate;
- g) acțiunile referitoare la declarația de neîncălcare a dreptului;
- h) măsurile de asigurare a probelor pînă la intentarea acțiunii;
- i) măsurile preventive și provizorii;
- j) măsurile ce decurg din examinarea pricinii în fond în judecată;
- k) examinarea contestațiilor depuse împotriva hotărîrilor Comisiei de contestații a AGEPI.

Notă: prevederile de mai sus sunt expuse conform redacției proiectului de lege de modificare a Legii nr. 66-XVI din 27 martie 2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, adoptat de Parlamentul RM în lectura a II –a, la data de 13.05.2016.

Codul contravențional al RM

Art. 97¹ Utilizarea ilegală a denumirii de origine a produsului și a indicației geografice

(1) Utilizarea comercială directă sau indirectă a unei denumiri de origine/indicații geografice înregistrate pentru produse neacoperite de înregistrare în măsura în care aceste produse sînt comparabile cu cele înregistrate sub această denumire sau în măsura în care această utilizare permite de a profita de reputația denumirii protejate, precum și uzurparea, imitarea sau evocarea asociațiilor legate de o denumire de origine/indicație geografică înregistrată, chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată sau dacă denumirea protejată este folosită în traducere ori este însoțită de o expresie, cum ar fi “de genul”, “de tipul”, “de stilul”, “imitație”, ori de alte expresii similare, indicarea falsă sau înșelătoare cu privire la proveniența, originea, natura sau calitățile esențiale ale produsului, care figurează pe produs sau pe ambalajul acestuia, în publicitate, precum și utilizarea în calitate de ambalaj a unui recipient de natură să creeze o impresie eronată în privința originii produsului, desfășurarea unor practici susceptibile să-l inducă în eroare pe consumator în ceea ce privește originea adevărată a produsului, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

Codul contravențional al RM

Art. 97¹ Utilizarea ilegală a denumirii de origine a produsului și a indicației geografice

(2) Utilizarea ilegală în sensul alin.(1) a unei denumiri de origine/indicații geografice neînregistrate, **protejate în baza acordurilor bilaterale la care Republica Moldova este parte,**

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

Codul contravențional al RM

- ✓ Contravențiile privind utilizarea ilegală a IG se constată și se examinează de către **Agenția pentru Protecția Consumatorilor (APC)**.
- ✓ Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale directorul Agenției pentru Protecția Consumatorilor, adjuncții lui, precum și inspectorii principali de stat și inspectorii coordonatori de stat.
- ✓ Sînt în drept să examineze contravenții și să aplice sancțiuni directorul Agenției pentru Protecția Consumatorilor și adjuncții lui.

Codul contravențional al RM

Art. 440. Procesul de constatare a faptei contravenționale și atribuțiile agentului constatatator

- ✓ Agentul constatatator este sesizat prin plîngere sau denunț ori sesizat din oficiu cînd se află că a fost săvîrșită o faptă ilicită sau cînd o astfel de faptă a fost depistată în urma controlului conform atribuțiilor de serviciu și în cazurile prevăzute de lege.
- ✓ Imediat sau în cel mult 3 zile de la data sesizării, agentul constatatator este obligat să verifice sesizarea și să întreprindă măsurile prevăzute de prezentul capitol.

Codul contravențional al RM

Art. 440. Procesul de constatare a faptei contravenționale și atribuțiile agentului constatatator

- ✓ În cazul în care utilizarea ilegală a IG (cu excepția celor protejate în baza acordurilor bilaterale la care Republica Moldova este parte) a fost stabilită de către agentul constatatator, acesta notifică titularul de drepturi sau autoritatea abilitată Legii nr. 66-XVI/2008 despre cele constatate.
- ✓ Dacă titularul de drepturi sau autoritatea abilitată conform Legii nr. 66-XVI/2008, în termen de 15 zile lucrătoare de la data primirii notificării, nu depune plîngerea prealabilă, **agentul constatatator nu începe procesul contravențional** în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Codul penal al RM

Art. 185². Încălcarea dreptului asupra obiectelor de proprietate industrială

(2¹) **Utilizarea comercială directă sau indirectă a unei denumiri de origine/indicații geografice înregistrate** pentru produse neacoperite de înregistrare în măsura în care aceste produse sînt comparabile cu cele înregistrate sub această denumire sau în măsura în care această utilizare permite de a profita de reputația denumirii protejate, precum și uzurparea, imitarea sau evocarea asociațiilor legate de o denumire de origine/indicație geografică înregistrată, chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată sau dacă denumirea protejată este folosită în traducere ori este însoțită de o expresie, cum ar fi “de genul”, “de tipul”, “de stilul”, “imitație” ori de alte expresii similare, indicarea falsă sau înșelătoare cu privire la proveniența, originea, natura sau calitățile esențiale ale produsului, care figurează pe produs sau pe ambalajul acestuia, în publicitate, precum și utilizarea în calitate de ambalaj a unui recipient de natură să creeze o impresie eronată în privința originii produsului, desfășurarea unor practici susceptibile să-l inducă în eroare pe consumator în ceea ce privește originea adevărată a produsului, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni, care au cauzat daune în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă de la 800 la 1000 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 3500 la 5000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

Codul penal al RM

Art. 185². Încălcarea dreptului asupra obiectelor de proprietate industrială

2³) Utilizarea ilegală în sensul alin.(2¹) a unei denumiri de **origine/indicații geografice neînregistrate, protejate în baza acordurilor bilaterale la care Republica Moldova este parte, precum și** îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni, săvârșite în proporții mari,

se pedepsesc cu amendă de la 800 la 1000 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 3500 la 5000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

Codul penal al RM

Art. 185². Încălcarea dreptului asupra obiectelor de proprietate industrială

(7) Acțiunile săvârșite:

- b) de două sau mai multe persoane;
- c) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;
- d) prin constrângere fizică sau psihică;
- e) în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu amendă de la 3000 la 5000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, de la 7000 la 10000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani sau cu lichidarea ei.

Codul penal al RM

Art. 126. Proportii deosebit de mari, proportii mari, daune considerabile și daune esențiale

(1) Se consideră proporții deosebit de mari, proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 5000 și, respectiv 2500 unități convenționale de amendă.

(2) Caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Codul de procedură penală a RM

- ✓ Urmărirea penală pentru infracțiunile ce vizează IG înregistrate se efectuează de **organul de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne**.
- ✓ În cazul în care organul de urmărire penală depistează nemijlocit sau este sesizat despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea unor infracțiuni prevăzute la art.185² din Codul penal (cu excepția infracțiunilor referitoare la IG protejate în baza acordurilor bilaterale la care Republica Moldova este parte), acesta notifică titularul de drepturi sau autoritatea abilitată conform legislației privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate despre acestea.
- ✓ Dacă titularul de drepturi sau autoritatea abilitată conform legislației privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, în termen de 15 zile lucrătoare de la data primirii notificării, nu depune plîngerea prealabilă, **organul de urmărire penală nu începe urmărirea penală** în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Indicațiile geografice constituie unul dintre cele mai eficiente
instrumente de diferențiere a produselor și de garantare a
calității și originii,
corespunzător de promovare a acestora,
astfel că protecția indicațiilor geografice și respectarea
drepturilor, atât la nivel local cât și în exterior, este esențială
pentru dezvoltarea economică în ansamblu.

Vă mulțumesc pentru atenție!

tel.: 022 400 560
e-mail: diana.stici@agepi.gov.md

